

Przełożyła Żaneta Nalewajk

Калики

Проходили калики деревнями,
Выпивали под окнами квасу,
У церквей пред затворами древними
Поклонялись пречистому Спасу.

Пробирались странники по полю,
Пели стих о сладчайшем Иисусе.
Мимо клячи с поклажею топали,
Подпевали горластые гуси.

Ковыляли убогие по стаду,
Говорили страдальные речи:
„Все единому служим мы господу,
Возлагая вериги на плечи”.

Вынимали калики поспешливо
Для коров сбереженные крохи.
И кричали пастушки насмешливо:
„Девки, в пляску! Идут скоморохи!”

1910

Kaliki¹

Kolejne wsie kaliki przemierzali,
Pod oknami kwasu się napili,
W cerkwi przed zaryglowanymi drzwiami
Przeczystemu Zbawcy cześć oddali.

Po polu wędrowcy, przechodząc razem,
Wiersz śpiewali o przesłodkim Jezusie.
Tuż obok z ładunkiem ciągnęły kłaczce,
Podśpiewywały gęsi hałaśliwie.

Tak kuśtykali ubodzy pospółtu,
I głosili męczeńskie przesłanie:
„Wszyscy jednemu służymy Panu”,
Wkładając na ramiona kajdany².

I wyjmowali kaliki pospiesznie
Dla krów zaoszczędzone okruchy.
Pokrzykiwali drwiąco pastuszkowie:
„Idą błazny! Do tańca dziewczuchy!”.

1910

Tłumaczka dziękuje prof. dr. hab. Piotrowi Mitznerowi za konsultację przekładu.

¹ Калики (калі́ки перехо́жие, калё́ки перехо́жие) – dawna nazwa pielgrzymów religijnych, którzy wędrując, wykonywali pieśni i byliny. Występują także jako postaci w twórczości bylinnej i epice ludowej. Nazwa wywodzi się prawdopodobnie z łaciny (od łac. caligae – „buty”). Określano nią sandały, w których pielgrzymi przebywali drogę do Jerozolimy. Po odbyciu pielgrzymki żebracy zyskiwali szczególnie szacunek i nagradzani byli jałmużną, która pozwalała im przeżyć. W ten sposób słowo kalika zyskało konotacje związane z wędrowaniem w celach religijnych i koniecznością wspierania tych pielgrzymów – podobnie jak niepełnosprawnych żebraków – datkami. Kaliki, pielgrzymując do Palestyny i Grecji, spotykali tam wędrowców, którzy śpiewali pieśni religijne oparte na motywach opowieści apokryficznych. Kaliki przejmowali od nich repertuar. Swoim stylem życia propagowali i ugruntowywali żywotność ascetycznych ideałów.

² Вepузи – kajdany, łańcuchy często noszone potajemnie przez pierwszych chrześcijan na znak wiary i po to, by „ciało nabrało pokory”.

Stasys Eidrigėvičius, *Plakat Dni Muzyki Starych Mistrzów*, 96,5x67cm, 1986